

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

3. Sigillatim suis nominibus, pueros quos nunqua[m] viderat compellat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

Indiæ, alij atque alij subinde quâ timeri aliquid poterat nouis muni-
tionibus consultum studere; haud tamen tot curis fecere impugnationibus
inaccessam, sæpè barbarorum potenti exercitu tantum non
deleta est, necessario vitæ quæ illic vivebatur supplicio tam impuden-
ter profligata, vt si ab innato mortalibus omnibus pudore, nedum ab
conscientiæ legibus, immunitatem sibi sola usurparer.

2. Meliapore discessit beatus apostolus Septembri, Anno 1545. pro-
sequente illum ad nauim populo, & faustas ab eo poscente adpre-
cationes, celestemque à Deo ipsius reditum; & ecce Zeilani sinum dum
traiecit, prodigiôsæ caritatis grande miraculum: inter colludentes, lu-
dendo, vt solet, tempore nautas, & milites, dno tamen fuere, quibus
lucris fames quam leuandi tædij sauior. Horum vnus quò infelicius verte-
bant folia, hoc rabiosius, damnosa ad ludendum prouocatione, ludi
præmia geminabat, vel vt omnes summa iactaret iacturas, vel omnes des-
peraret; dum sibi denique nummorum non modo nihil reliquum fe-
cit, verum & quas suæ ad negotiandum concreditas fidei, aliorum te-
nebat pecunias consumpsit funditus, quæ ad nescio quot aureorum
centena facile pertingebant. Sub hæc suam apud se tacitus calamitatem
recogitans, tam insano se abripi mœrore passus est, vt dira omnia impre-
cetur sibi, iamque præcipitium in mare meditaretur, vitam illic, Deo
quem execrabatur inuito, miseram, & detestabilem extincturus. Audit
de recordia furentis Xauerius, accurrit, amplectitur, solatur, verbis
modisque sedandæ amentia maximè congruis, quibus tantum abest,
quicquam profecerit, vt retulerit potius indigna, & prope conuicia. Ergo
abit sollicitus, & anxio similis, Deumque animæ in exitium prouen-
ti velle propitium fieri precatur; deinceps argenteos regios, ab vno è vecto-
ribus poscit quinquaginta, redit ad miserum, iubet illos sumat, redeat
& ludum integret, cum illo eodem à quo exhaustus pecuniis fuerat,
prius tamen sibi foliorum petit fasciculum ostendi; quem inter manus
versatum obiter, statim restituit. Redit miser, pugnam & animos iterat;
tot victoriæ quot ludi; amissa receperat, & incipiebat iam victorem
suum aliquo argento emungere, cum vetuit sanctus qui præsens aderat,
vltius tendere, suoque morigerum ac docilem malo, salubri seorsum
admonitione tam efficaciter obiurgauit; vt ex eo deinceps, ludo absti-
nuerit semper, emendatæque morum licentiâ, Christiano exemplo om-
nibus se probarit. Malacam Septembris 25. cum applicaret Dei seruus
exornauit eius aduentum Deus illustri prodigio.

3. Sparfa enim (haud scitur ab angelis vel hominibus) fama eius pro-
ximè adfuturi, confluere in portum populus, & quantum in vrbe puc-
rorum erat, cum nutricibus, & matribus filios infantes portantibus,
gestire omnes lætitiâ, & alacritate incredibili sancti Patris aduentum
sibi gratulari; exensione factâ stantem in littore confestim circunda-
re, salutare, manus osculum ambire, & faustas eius preces. At is suâ illâ

L

amabilissimâ

2
Lusorem
desperabun-
dam, iubet
ludum repe-
tere, facti que
eorum quæ
amiserat vi-
ctorem.

3
Sigillatim
suis nomi-
bus, pueros
quos nunquã
viderat com-
pellat.

amabilissimâ caritate parique modestiâ, perhumaniter omnes excipere, blandiri que illis infantibus, & eorum quemque perinde proprio nomine compellere, quasi non tunc primum eam urbem intrasset peregrinus, sed annorum complurium civis, diu illam triuisset. Quod in tanto, quos nunquam viderat numero puerorum haudquaquam potuit, nisi deo docente addiscere. Quare tam huius admiratione, quam opinione sanctitatis, quæ illuc eum singularis, certaque præuenerat, statim fit omnibus venerationi; nec tamen ex plurimis habere hospitem certatim rogantibus cuiquam cessit, sed solenne suum seuerè retinens, diuertit in nosocomium, sui ipsius tum abiectiioni consultum volens, conuictu pauperum, & ministerio in ægrotos; tum vero latendi studio & occultandi vitam, precandi assiduitate, & asperitate vexandi corporis singularem: sed frustra optauit has latebras; quæ vnus putabat Dei oculis commissa, denique patuere, vici sanctitatem & per diem infractos, in Dei gloriam labores demirata curiositas, seire item expiscata est quid etiam rerum noctibus ageret.

4
Noctes quibus rebus occuparet.

4. Antonius Pereira, & Iacobus Pereira (quibus deinde in India vtriusque amicos non habuit, Iacobo præsertim de quo multa suppetent suo loco) alternis ad rimas cubiculi excubant, quod erat ex palmæ frondibus contextum, & notant hominem post diurnos sudores, noctu solitum in Christi de cruce pendens aspectu quiescere coramque in genua prostratum hæere immobilem, altâ defixum contemplatione, cuius flamma iucundè animum depascens, toto in ore legebatur, cum perpetuâ interim copiâ dulcium lacrimarum; nec ab his aliud deprehensum; aliorum cura felicior; sublimem à terra contempsit, splendoris immensi radiis circumfusum, cuius rei edemus testes, ubi erit intima cum Deo, sancti familiaritas animique in deum ab sensibus frequens alienatio expliganda. Nocte magnam partem in hunc modum exactâ, sedens ut plurimum, interdum iacens in nudo ex spartis funibus lectulo, saxo capiti subiecto, duas ut multum, tres horas summo dabat; experrectus, penso diuini officij perfoluto, & prece dum illucisceret repetitâ, prodibat è nosocomio ad consuetum animarum opus. Sed ei non licuit quam, illic sedem sibi delegerat, retinere; vim ipsi amicam intulit quorundam pietas qui domum efflictim cum expetebant; illos ut erat mirâ comitate, mæstos ab se abire non sustinens, minus ægrè est passus rogata impetrare quod pauperes essent, sibi que hoc ipso cariiores. Quare iis etiam ingenti pretio, hospiti meritum de arcâ Regis supremi reposuit, quam semper habuit sibi & aliis apertam.

5
Miracula in domo edita cui benè precatus fuerat.

5. Domui illi benè precatus est, & quicumque in posterum illam habitarent prædixit fore pro suâ conditione fortunatos: cui promisso fidem breui fecit euentus; sed huius tantum vnâ in re distinctam memoriam actus publici consignant ob insignis miraculi splendorem. Erat domus illa S. Iacobi vicina castro, vrbisque connexa mœnibus, & immincebant illac mari, altitudine enormi mœnia: contigit verò, Xaverius, dum illic habitat,